

חוק הנזיקין האזרחיים (אחריות המדינה) (תיקון מס' 5) (הגשת תביעות נגד המדינה על-ידי נתין מדינת אויב או תושב אזור עימות), התשס"ב-2002

תוספת סעיפים 5ב עד 5ה

1. בחוק הנזיקין האזרחיים (אחריות המדינה), התשי"ב-1952^[1] (להלן – החוק העיקרי), אחרי סעיף 5א, יבוא:

"תביעות אויב 5ב. (א) **גרסת חברי הכנסת:**
על אף האמור בכל דין, אין המדינה אחראית בנזיקין לנזק שנגרם לאחד מאלה, למעט לנזק שנגרם בסוגי תביעות או לסוגי תובעים כאמור בתוספת הראשונה -

(1) נתין של מדינה שהיא אויב, אלא אם הוא שוהה כדין בישראל;

(2) פעיל בארגון מחבלים [גרסת זה"כ סער: או חבר בארגון מחבלים];

(3) מי שניזוק בעת שפעל בשליחותו או מטעמו של נתין מדינת אויב או פעיל ארגון מחבלים.

גרסת היועץ המשפטי לממשלה:

על אף האמור בכל דין, אין המדינה אחראית בנזיקין לאחד מאלה:

(1) נזק שנגרם עקב מעשה שנעשה במדינה שהיא אויב, או שהנזק נגרם במדינה שהיא אויב;

(2) נזק שנגרם לנתין מדינת אויב, לפעיל ארגון מחבלים או למי שפעל בשליחותו של אחד מהם, בעת שפעל בשליחותם של מדינת אויב או ארגון מחבלים כאמור, לפי העניין. **[הערה: אם תתקבל גרסה זאת, תבטל התוספת הראשונה].**

(ב) בסעיף זה –

"אויב" ו-"ארגון מחבלים" – כהגדרתם בסעיף 91 לחוק העונשין, התשל"ז-1977^[2] ;
[גרסת זה"כ סער: "אויב" – לרבות הרשות הפלסטינית]

"המדינה" – לרבות רשות, גוף או אדם הפועלים מטעמה.

תביעות באזור עימות 5.ג. (א) על אף האמור בכל דין, אין המדינה אחראית
בנזיקין לנזק שנגרם באזור עימות בשל מעשה
שביצעו כוחות הביטחון, למעט נזק שנגרם
בסוגי תביעות המנויות בתוספת השניה.

(ב) (1) שר הביטחון ימנה ועדה, אשר תוסמך
לאשר, לפני משורת הדין, בנסיבות
מיוחדות, תשלום לפונה אשר סעיף
קטן (ב) חל עליו ולקבוע את שיעורו
(בסעיף קטן זה – הועדה);

(2) **גרסת חברי הכנסת:**

חברי הוועדה יהיו:

- (1) עורך דין הכשיר להתמנות
שופט מחוזי, והוא יהיה יושב
הראש;
(2) נציג משרד הביטחון;
(3) רופא או שמאי, עובדי מדינה,
שייבחרו מתוך רשימה שיקבע
שר הבריאות או השמאי
הממשלתי הראשי, לפי העניין,
שתפורסם ברשומות;

גרסת הממשלה:

פסקה 2 תבטל ותוסף הסמכה לקבוע
את הרכב הועדה בתקנות לפי פסקה
3.

(3) שר הביטחון, בהתייעצות עם שר
המשפטים, ובאישור וועדת החוקה,
חוק ומשפט של הכנסת, יקבע בתקנות
את תנאי הסף להגשת בקשה לוועדה,
את אופן הגשת הבקשה, את אמות
המידה לעבודת הועדה ואת סדרי
עבודתה;

(ג) שר הביטחון רשאי להכריז על שטח כעל אזור
עימות; הכריז השר כאמור, יקבע בהכרזה את
גבולות אזור העימות ואת התקופה לגבייה חלה
ההכרזה; הודעה על ההכרזה תפורסם
ברשומות;

(ד) הכרזת שר הביטחון כאמור בסעיף קטן (ג)
תובא לידיעתו של מי שהגיש הודעה בכתב על
פגיעה לפי סעיף 5א(2) בתוך ____ יום
מהגשת ההודעה בכתב;

(ה) בסעיף זה –

"אזור עימות" –

גרסה יו"ר הועדה:

אזור מחוץ לשטח [גרסת תה"כ סער: הריבוני
של] מדינת ישראל ששר הביטחון הכריז

לגביו, כאמור בסעיף קטן (ג), שמתקיימים לגביו שני אלה:

(1) התקיים בו עימות;

(2) כוחות הביטחון שהו באזור מחמת העימות;

גרסה הממשלה וחה"כ לוי:

אזור מחוץ לשטח [גרסת חה"כ סער: הריבונות של] מדינת ישראל ששר הביטחון הכריז לגביו כאמור בסעיף קטן (ג), שכוחות הביטחון פעלו או שהו באזור מחמת העימות.

"המדינה" – לרבות רשות, גוף או אדם הפועלים מטעמה;

"עימות" – מצב דברים שבו מתרחשים אירועים [או אירוע] בעלי אופי צבאי בין כוחות הביטחון לבין גורמים סדירים או בלתי סדירים העוינים לישראל או מצב דברים בו מתבצעות פעולות איבה של ארגון עוין לישראל.

שינוי תוספות 5ד. שר הביטחון, לאחר התייעצות עם שר המשפטים, ובאישור ועדת החוקה, חוק ומשפט של הכנסת, רשאי לשנות [גרסת חה"כ לוי: במקום המילה "לשנות" יבוא "להרחיב"] בצו את התוספת הראשונה והתוספת השנייה.

2. **הוספת סעיף 9א** אחרי סעיף 9 לחוק העיקרי יבוא:

"שמירת דינים 9א. אין בהוראות סעיפים 5ב ו-5ג כדי לגרוע מכל הגנה, חסינות או הוראת פטור, הנתונה למדינת ישראל על פי כל דין".

3. **הוראות תחילה ותחולה** הוראות סעיפים 5ב עד 5ד לחוק העיקרי, כנוסחם בסעיף 1 לחוק זה, יחולו על מעשה שארע אחרי יום כ"ט באלול התש"ס (29 בספטמבר 2000), אך למעט מעשה שבשלו הוגשה תובענה והחלו בשמיעת הראיות בה [גרסת חה"כ תמיר: המילים " והחלו בשמיעת הראיות בה" – ימחקו] לפני מועד פרסומו של חוק זה.

גרסת חה"כ גלאון: הסעיף ימחק.

תוספת ראשונה
(סעיף 5ב(ב))

תביעה שעילתה נזק שנגרם לאדם כאמור בסעיף 5ב(ב) בעת שהיה מצוי במשמורת של מדינת ישראל כעצור או כאסיר ואשר לאחר שהותו במשמורת לא חזר להיות פעיל [או חבר] בארגון מחבלים או לפעול מטעמו או בשליחותו כאמור.

תוספת שניה (סעיף 5ג(ב)(2))

1. תביעה שעילתה נזק שנגרם בשל מעשה שביצע המשרת בכוחות הביטחון, ובלבד שהורשע בעבירה בשל אותו מעשה בפסק דין חלוט בבית דין צבאי או בבית משפט בישראל; לעניין זה "עבירה" - למעט עבירה מסוג העבירות של אחריות קפידה, כמשמעותה בסעיף 22 לחוק העונשין, התשל"ז-1977^[1]; תקופת ההתיישנות להגשת תביעה לפי סעיף 5א(3) תחל מיום שפסק הדין נעשה חלוט;

2. תביעה שעילתה נזק שנגרם האיזור עימות למי שהיה מצוי במשמורת של מדינת ישראל כעצור או כאסיר;

3. תביעה שעילתה מעשה של המינהל האזרחי, כהגדרתו בחוק יישום ההסכם בדבר רצועת עזה ואזור יריחו (הסדרים כלכליים והוראות שונות)(תיקוני חקיקה), התשנ"ה – 1994^[4], או מעשה של מינהלת הממשל, התיאום והקישור, כהגדרתה בצו הקמת מינהלת הממשל, התיאום והקישור (אזור חבל עזה) (מס' 110), התשנ"ה – 1994;

גרסת חה"כ לוי: הפסקה תימחק.

4. תאונת דרכים כמשמעותה בחוק הפיצויים לנפגעי תאונות דרכים, התשל"ה-1975^[5], שבה מעורב רכב של כוחות הביטחון [אשר מספר הרישוי שלו או זהותו של מי שנהג בו בעת התאונה ידועים] זולת אם התאונה אירעה אגב פעילות מבצעית של הרכב או פעילות עוינת של הנפגע נגד המדינה או נגד אוכלוסייה אזרחית;

5. נזקי רכוש שנגרמו לרכב עקב תאונת דרכים כמשמעותה בחוק הפיצויים לנפגעי תאונות דרכים, התשל"ה-1975, אף אם לא נגרם באותה תאונת דרכים נזק גוף, ובלבד שהתקיימו יתר התנאים הקבועים בסעיף 4.

גרסת יו"ר הועדה וחה"כ לוי: פסקאות 4 ו-5 ימחקו.

^[1] ס"ח התשי"ב, עמ' 339, התשמ"ט, עמ' 16, הצ"ח התשנ"ז עמ' 493.

^[2] ס"ח התשל"ז, עמ' 322.

^[3] ס"ח התשל"ז, עמ' 322.

^[4] ס"ח התשנ"ה 326.

^[5] ס"ח התשל"ה, ע' 234.